

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

do Ustawy z dnia 18 marca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 z dn. 1/IV 1920 r. poz. 165) w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 18 marca 1920 r. (Dz. ust. № 28 z dn. 1/IV 1920 poz. 165) w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych zarządzam co następuje:

Art. 1. Organem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych powołanym do wykonania ustawy z dn. 18 marca 1920 r. (Dz. ust. № 28 z dn. 1/IV 1920 r. poz. 165) jest Urząd zagospodarowania odłogów.

Czynności dotyczące wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych w myśl ustawy z dn. 18 marca 1920 r. wykonywać będą pod ogólnym kierownictwem Urzędu zagospodarowania odłogów

w b. zaborze rosyjskim:

- a) na terenie gmin — komitety gminne pomocy rolnej powołane do życia rozporządzeniem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 23 marca 1920 (Dz. ust. № 27 z dn. 27/III 1920 r.) pod przewodnictwem wójtów,
- b) na terenie powiatów — starostowie,
- c) na terenie województw — wojewodowie;

w b. zaborze austriackim:

- a) na terenie gmin — wójtowie,
- b) na terenie powiatów — starostowie,
- c) na terenie okręgów sądu apelacyjnego we Lwowie i Krakowie — okręgowi inspektorowie pomocy rolnej we Lwowie i Krakowie.

Istniejące dotychczas na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 31 marca 1919 r. (Monitor Polski № 74 z dn. 1 kwietnia 1919 r.) „Urząd czasowy dzierżaw przymusowych“ zostaje jednocześnie zniesiony.

Art. 2. Obowiązkowi przymusowego wydzierżawienia w myśl art. 1 ustawy z 18 marca 1920 r. podlegają bez względu na ogólną powierzchnię gospodarstwa grunty leżące odłgiem, a zdadne pod uprawę rolną, których właściciel lub posiadacz, albo też osoba, mająca je pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, uprawiać nie może. Ugory w gospodarstwach trójpołowych, oraz ugory uzasadnione racjonalną gospodarką płodozmienne nie są odłogami w rozumieniu ustawy.

Art. 3. O dzierżawę gruntów wymienionych w art. 2 mogą się ubiegać osoby, których głównym zajęciem jest rolnictwo, a które posiadają potrzebne zboże na zasiew i inwentarz żywy i martwy lub wykazą, że mają możliwość ich nabycia we właściwym czasie.

Przy równych warunkach kandydaci będą uwzględnieni w porządku wymienionym w art. 2 ustawy.

Art. 4. Właściciele i posiadacze gruntów wymienionych w art. 2, względnie osoby mające te grunty pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie obowiązani są wydzierżawić odnośne grunty w drodze dobrowolnej. Przy zawieraniu tych umów winny komitety gminne pomocy rolnej i starostowie w miarę potrzeby współdziałać.

Nadto obowiązane są wyżej wymienione osoby w myśl art. 12 ustawy z dn. 18 marca 1920 r. pod rygorem art. 12 ust. 2 ustawy w terminie przez starostwo wskazanym dostarczyć starostwu niezbędnych danych co do użytków rolnych, mogących podlegać wydzierżawieniu na mocy ustawy.

Art. 5. O ile grunty wymienione w art. 2 nie zostaną przez ich właścicieli i posiadaczy lub osoby mające je pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie wydzierżawione w drodze dobrowolnej w terminie w ustawie przewidzianym, zostaną wydzierżawione w drodze przymusowej przez właściwego starostę w sposób określony w art. 7 niniejszego rozporządzenia.

Starosta może czynności poruczonemu niniejszem rozporządzeniem przekazać w całości lub w części pod własną odpowiedzialnością referentowi rolniczemu a w braku referenta rolniczego innym urzędnikom starostwa.

Starostom przysługuje prawo przymusowego wydzierżawienia tych gruntów w roku 1920 w czasie od 20 marca do 1 lipca, w następnych zaś latach od 1 stycznia do 1 kwietnia każdego roku.

Art. 6. Komitety gminne pomocy rolnej (w b. zaborze austriackim zwierzchności gminne) obowiązane są na podstawie własnych dochodzeń sporządzić wykazy gruntów nadających się do przymusowego wydzierżawienia oraz wykazy osób ubiegających się o dzierżawy, zawierające dane, dotyczące obszaru posiadanych przez nich i dzierżawionych gruntów oraz posiadanych środków uprawy.

Powyższe wykazy przedkładają komitety gminne (zwierzchności gminne) starostwom wraz ze swojemi wnioskami na wydzierżawienie gruntów poszczególnym kandydatom.

Art. 7. Starosta nadaje kierunek akcji przymusowego wydzierżawienia użytków rolnych na terenie powiatu, odpowiada za nią, sprawdza wykazy niezagospodarowanych użytków przedłożone mu przez właścicieli i komitety gminne pomocy rolnej (zwierzchności gminne). Na podstawie wykazów i wniosków komitetów gminnych (zwierzchności gminnych) zawiera starosta umowy dzierżawne, które w myśl art. 9 ustawy z dnia 18 marca 1920 r. mają moc obowiązującą dla właścicieli gruntów, których dotyczą, jak również dla ich prawonabywców oraz osób, reprezentujących prawa właściciela. Przed zawarciem umów może starosta w poszczególnych wypadkach zasięgnąć opinii komitetu powiatowego pomocy rolnej.

O ile komitety gminne (zwierzchności gminne) nie postawią wniosku na dzierżawę dla braku w gminie odpowiednich kandydatów, starosta zawrze umowę z kandydatami z innych gmin na podstawie przedłożonych przez komitety względnie zwierzchności tych gmin wykazów kandydatów.

Oryginały zawartych umów pozostają w aktach starostwa, po jednym uwierzytelnionym odpisie umowy otrzymuje dzierżawca i właściciel gruntu.

Przy zawarciu umowy starosta pobiera od dzierżawcy na rachunek tenuty dzierżawnej kwotę równającą się kosztom przymusowego wydzierżawienia, co zostaje uwidocznione w umowie.

Art. 8. Umowy zawarte w myśl art. 7 winny zawierać następujące warunki:

- a) zastrzeżenie, że przedmiot dzierżawy może być użyty tylko pod uprawę mechaniczną, to znaczy pod uprawę wszelkiego rodzaju ziemiopłodów,
- b) niedozwolone jest użycie dzierżawionego gruntu jako łąki lub pastwiska,
- c) tenuta dzierżawna może opiewać tylko na zapłatę oznaczonej kwoty pieniężnej, której wysokość określa art. 4 ustawy z dn. 18 marca 1920 r.,
- d) dzierżawcy nie wolno przedmiotu dzierżawy poddzierżawiać osobom trzecim,
- e) dzierżawca odpowiada za uszkodzenia i zniszczenia specjalnych urządzeń wydzierżawionego przedmiotu jako to: rowów, drenów, płotów i t. d.,
- f) dzierżawcy nie wolno sprzedawać ani w jakikolwiek inny sposób pozbywać słomy ze zboża uzyskanego na przedmiocie dzierżawy, lecz winien ją zwracać roli w formie nawozu,
- g) przy czteroletnich dzierżawach dzierżawca jest obowiązany w okresie dzierżawnym przynajmniej raz pole nawieźć.

Art. 9. W wypadkach, w których właściciel lub posiadacz gruntów, wymienionych w art. 1, przystąpił już do częściowego uruchomienia swego gospodarstwa, którego tylko dla braku wystarczających środków nie może uruchomić w całości, terminy dzierżaw poszczególnych jego gruntów, ulegających przymusowemu wydzierżawieniu, winny być tak ustanowione, by w latach następnych właściciel lub posiadacz miał możliwość dalszego stopniowego uruchomienia swego gospodarstwa.

Art. 10. Drogi konieczne przewidziane w art. 7 ustawy winny być w miarę możliwości ustanawiane wspólnie dla większej ilości dzierżawców.

Art. 11. W myśl art. 11 ustawy w razie przymusowego wydzierżawienia całej jednostki gospodarczej przysługuje organom rządowym prawo decyzji co do warunków korzystania przez dzierżawców z zabudowań gospodarczych i inwentarza martwego. W razie udzielenia dzierżawcy zezwolenia na używanie tych przedmiotów należy w umowie o przymusową dzierżawę

zastrzedz, że przedmioty te zostaną dzierżawcy oddane po dokładnem opisanu oddanych budynków i części składowych inwentarza martwego, że dzierżawca jest obowiązany z własnych funduszów bez regresu do właściciela wykonywać potrzebne naprawy i roboty około utrzymania tych przedmiotów w należytem stanie i że po upływie czasu dzierżawy winien je zwrócić w stanie, w jakim je otrzymał, z uwzględnieniem naturalnego zużycia.

Art. 12. Przeciw decyzjom starosty, wydanym na podstawie tego rozporządzenia służy osobom interesowanym prawo odwołania się do wojewody, w przeciągu dni ośmiu od chwili doręczenia decyzji. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji starosty aż do chwili doręczenia interesowanemu decyzji wojewody, która winna zapaść przed upływem dni czternastu, a od której niema dalszego odwołania.

Art. 13. Wojewoda nadaje kierunek akcji przymusowego wydzierżawienia użytków rolnych na terenie województwa, odpowiada za nią, reguluje sprawy dotyczące wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków w rozmaitych powiatach swego województwa, oraz załatwia zazalenia na decyzje starostów w myśl art. 12.

Na terenie b. zaboru austriackiego czynności wojewodów należą do zakresu działania inspektorów okręgowych pomocy rolnej we Lwowie względnie w Krakowie.

Art. 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie traci moc „Instrukcja w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych” z 31 marca 1919 (Monitor Polski № 74 z dn. 1 kwietnia, 1919 r.).

Warszawa, dn. 30 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

Bardel
